RUSCIUK
VARNA
SUMLA
SILISTRA

QUADRILATERUL DOBROGEAN

DE

B. G. ASSAN
(Inginer)

1912

RUSCIUK
VARNA
SUMLA
SILISTRA

QUADRILATERUL DOBROGEAN

DE

B. G. ASSAN
(Inginer)

1912

RUSCIUK VARNA

ŞUMLA SILISTRA

QUADRILATERUL DOBROGEAN

DE

B. G. ASSAN

(INGINER)

1912

PREFAŢĂ

Cuvintele pronunţate acum patru ani de catra savantul academician, D-l Hanotaux, fost ministru de externe al Francici, pot servì de prefaţa acestei lucrari.

D-l D. I. Procopiu, directorul ziarului naţional-liberal «Independance Roumaine», ni le comunica.

Iată acele cuvinte simbolice:

La d-voastră Românii, nu se vede ce voiţi — a zis d-l Hanotaux — *nici cari vă sunt aspiraţiunile.*

De aceea sunteţi priviţi cu indiferenţă, cum priveşti o persoană, ce nu-ţi poate fi nici folositoare, nici stricătoare.

Sunteţi primul născut între toate micile state din extremitatea Europei şi aveţi dreptul să cereţi o situaţie preponderentă faţă de micile ţări ce vă înconjură.

In patru sau cel mult cinci ani va isbucnì un conflict pentru rezolvirea chestiei Orientului.

Poate ca Europa va puteà să rezolve paşnic conflictul acesta, dar cu siguranţă situaţia geografică a unor ţări va fi modificată.

Vor aveà compensații acei cari vor fi destul de tari spre a-și impune revendicările. Dumneavoastra nu vă întăriți îndestul înlăuntru și șovăiți în ce privește revendicările voastre. Le vreți în partea Ungariei sau le vreți în partea Rusiei?

Un popor nu contează acum decât prin puterea armatei sale și nu obține ceva decât prin energia stăruitoare cu care își manifestă dorințele».

Se va admirà — adaogă d-l Ioan Procopiu — atât limpezimea vederilor cât și pătrunderea de spirit a fostului ministru de externe al Franței, care a știut să prevadă evenimentele cu o preciziune atât de luminoasă.

Cuvintele acestea cuprind și un sfat de care se poate folosì patriotismul nostru.

B. G. Assan

București, 25 Noemvrie 1912.

RĂSPUNS DOMNULUI A. D. XENOPOL

QUADRILATERUL

RUSCIUK — VARNA   ŞUMLA — SILISTRA

Sub acest titlu a apărut în «La Roumanie» un articol datorit d-lui A. D. Xenopol, articol, pe care tot «La Roumanie» s'a grabit a-l renegà, publicând astazi 21 Noemvrie (a doua zi chiar) următoarea notiţă circulară în toate ziarele:

«că din eroare şi fară a fi citit, a apărut în «La «Roumanie» un articol întitulat Quadrilaterul şi «semnat de d-l A. D. Xenopol».

De sigur că această circulară denotă, că cele scrise de d-l Xenopol nu intră în ideile ziarului guvernamental şi aceasta va înveseli de sigur pe majoritatea suflărei româneşti, astăzi aţintită ca să ştie, care va fi rolul guvernului în această arzătoare cestiune.

Să analizăm acel articol;

D-l A. D. Xenopol zice, ca România se maguleşte cu sprijinul pe care Austro-Ungaria îl promite pentru marirea teritorului sau, şi denunţa, ca Austria joaca un dublu rol: 1. acela de a pune zizanie vecinica între Bulgaria şi România, a le slabì astfel pe amândoua, pentru a domnì dupa deviza atât de scumpa Habsburgilor «Divide et impera»., şi 2. acela de a profità mai târziu de desbinarile româno-bulgare pentru a luà Albania, despre a carei autonomie Austria astăzi se ridica în protectoare.

La primul punct de intriga austriaca raspundem, ca Bulgarii au avut ura pe noi şi fara sa le fi cotropit ceva din patrimoniul lor, caci fiecare ne aducem aminte, ca acum câţiva ani, când armata noastra nu erà aşà de bine pregatita, cum este astazi, Bulgaria a voit sa profite de aceasta inferioritate momentata şi sa ne declare resbel în scop de a ne luà Dobrogea. Lucrul acesta e prea recent pentru ca sa fie aşà de repede uitat. Dar scopul acesta este vecinic în gândirea bulgarilor. El este propagat cu sistema în ţara vecina.

Pentru a probà aceasta voiu cità numai un singur pasagiu din cartea, pe care orice militar bulgar o are sub perna când doarme, carte întitulata *Geografia militara a Bulgariei* de colonelul Cautargief din Sofia.

La pagina 183 a acestei cărţi citim;

«*Dobrogea.* Sub numele de Dobrogea române«nii înţeleg *acea parte a Bulgariei de nord,* «care le-a fost cedată în 1877.»

Va să zică în Bulgaria există înrădăcinata idea, că Dobrogea trebue să le aparţie, caci — zic ei - a fost deslipita de Bulgaria. Dacă astfel se inspira generaţiile de acolo, astăzi, când noi n'am luat nici o bucata din terenul lor, pentru care motiv noi sa nu cautăm a ne opune atacurilor lor repetate şi să căutam a posedà quadrilaterul strategic, prin care ne vom asigurà pentru vecie stăpânirea Dobrogei.

* * *

Dobrogea este plămânul României, caci fără Dobrogea România n'ar mai respirà, comerciul ei ar fi nimicit. Numai având eşire la mare comerciul poate prospera. Iar iarna prin îngheţul Dunării exportul nostru ar fi complet anihilat a treia parte din timpul anului. In acel timp noi am privì cum portul Varna, Burgas şi viitoarele porturi Bulgare din Marea Egee lucreaza iarna, pe când grânele noastre sau petroleul ar trebuì să treacă prin vămile bulgare, înfiinţate la Constanţa, sau dacă podul de peste Dunăre ar fi distrus, România s'ar găsì cu totul isolată şi la discreţia Austro-Ungariei după cum Serbia a fost supusă economiceşte Austro-Ungariei. Dacă podul ar fi distrus şi din diferite pretexte reconstruirea lui s'ar

amână, ar fi destul doi ani de întârziere, pentruca sa ne vedem ruinaţi economiceşte.

*
* *

Credem deci că nu e nici un pericol de a ne gasì în rivalitate cu Bulgaria, rivalitate care chiar astazi există în stare latenta. Şi daca există nu trebue sa ne temem că va existà şi de acì înainte. Trebue sa luăm toate masurile de aparare a Dobrogei. Este o datorie patriotica care ni se impune. Şi daca acum se prezintă o ocaziune favorabilă, ocaziune pe care nu o vom mai întâlni-o poate peste mai multe secole, noi suntem datori să profităm de ea şi să nu facem pe gentilomii, cavaleri galanţi faţa de rivalii noştrii cari nu se sfiesc a ne spune pe faţă în cărţile distribuite cu profuziune în şcoli şi cazarmi că *Dobrogea trebue să aparţie Bulgariei*, idei pe cari România niciodata nu le-a nutrit contra Bulgariei.

D-nu A. D. Xenopol se teme de o *Bulgaria iridenda viitoare* şi uită ca această *Bulgaria iridenda* există chiar astazi, când strigate prefacute de *ura* pentru România se auzeau la începutul ostilitaţilor Balcanice din oraşele bulgare.

A doua obiecţiune că Austro-Ungaria ar profità de discordia Româno-Bulgară pentru a stăpânì mai târziu Albania, nu o mai discutam caci nu ne priveşte. Pe

noi ne priveşte Macedonia pe care am dori-o independentă ca şi Albania.

* * *

Să trecem la cestiunea pusa de D-nu A. D. Xenopol, daca quadrilaterul este un teritoriu care ni se datoreşte şi asupra căruia avem drepturi.

D sa în marea autoritate istorică ce o are nu examinează cestiunea din acest punct de vedere, caci daca ar examina-o ar cadeà în flagranta contrazicere cu conclusiunea scumpa D-sale: că nu trebue sa luam nici un kilometru patrat afara de Silistra.

Pliniu scriind despre populaţiunea care ocupà malul drept al Dunarei ziceà ca litoralul Marei Negre erà populat de Geţi *numiţi Daci de către Romani.* Ca dupa ce Romanii stăpâniră această parte îi deteră numele de *Moesia Secundă.* Ca între vechii locuitori ai Dobrogei şi Romanii din Dacia au existat legături de strânsa înrudire. Se mai ştie că poporul românesc este un amestec de Daci şi Romani cari sub Traian ocupara Dacia şi Moesia colonizându-le.

Cu toate contrazicerile historicilor germani, mai cu seamă Roesler şi Hunfalvy, cari neaga continuitatea romanilor în Dacia; această axioma historica gaseşte astăzi foarte puţine contrazicari serioase. In această privinţa D-nu A D. Xenopol profesor la uni-

versitatea din Iaşi a scris în 1885 o carte întitulată «Les Roumain au moyen age».

Romanii au avut în Dobrogea (numita Scytia minor) o stăpânire statornică de 6 veacuri (pâna la 680 d. christ.).

După năvălirile Goţilor, Hunilor, Avarilor, Dobrogea cade sub stăpânìrea Bulgarilor (dela 680—967) apoi a Ruşilor (cazaci) lui Sviatoslov. El este învins de imperiul Roman de răsărit sau Bizantini. După Bizantini Dobrogea este ocupată de Pecenegi la 1048. Apoi Dobrogea devine din nou provincie a imperiului bizantin (1123) pentru ca mai în urmă (la 1186) sa cadă sub stăpânirea imperiului Români-Bulgar fondata de fraţii Petru Assan şi Ioniţă. Sub ţarul Alexandru (1331—1365) imperiul româno-bulgar începuse a se desmembra. In Dobrogea şi la gurile Dunarei domnea pe la 1357 despotul *Dobrotici* care aveà reşedinţa în Kaliacra cam la 50 kilometri departe de Varna.

Dela Dobrotici se pare a fi rămas numele de Dobrogea, cu toate că după Ubricini Dobrogea însemnează *Bună-ţară* şi ar derivà de *dobro* (bun).

Despotatul lui Dobrotici trece în 1379 sub stăpânirea Domuului Munteniei Radu-Negru (1373—1384) tatăl lui Mircea cel Mare care se întitulează—unul ca şi altul — *Domn a toată ţara Ungro-Valahiei* «şi peste «munţi şi încă spre ţările Tătăreşti şi ducele Alma-

sului şi al Făgaraşului şi Domn al Băniei Severi-
«nului *şi pe ambele laturi ale Dunărei şi stăpân*
«*al Silistrei până la Varna*».

Dobrogea stăpânita de Radu Negru se întindeà pe toata suprafaţa quadrilaterului pâna la Varna caci reşedinţa lui Dobrotici dela care românii au reluat-o se gaseà la Kaliacra lânga Varna şi lânga Cavarna. Oraşul Cavarna este aşa de aproape de fruntaria noastră încât dela Tusla se auzeà bombardarea Ca varnei saptamânile trecute.

Daca deci D nu A. D. Xenopol nu neaga legiti mitatea ce o are România de a stapânì Dobrogea actuala *mult mai mica ca Dobrogea istorica şi reală*, nu poate negà aceasta legitimitate de a posedà şi restul Dobrogei care nu i s'a dat prin tratatul dela Berlin în urma opoziţiei înverşunate a Rusiei.

Acì ne conduce un raţionament strâns.

Dobrogea fu apoi cucerită de turci la 1393 şi redata iaraşi României (de la turci nu de la bulgari) dupa rezbelul Romano-Ruso-Turc prin tratatul dela Berlin din 13 Iulie 1878. Prin urmare a fost creata de coloniile romane ale lui Traian, ai carui descen denţi noi suntem. A fost stapânita 6 secole de romani, a fos a bulgarilor timp de mai puţin ca 3 secole, apoi a ruşilor, apoi iaraşi a imperiului Roman de rasărit, apoi a regatului Ramâno-Bulgar (un secol şi jumatate) pâna la desmembrarea acestui regat fondat

de Petru Assan şi Ioniţă, când a căzut sub stăpânirea Despotului *Dobrotici* de unde i se trage şi numele actual, şi dela care *Radu Negru a stăpânito până la Varna.*

Dacă acestea sunt fapte istorice nediscutabile, ne întrebăm? Cine are mai multe drepturi asupra Dobrogei, care s'a întemeiat şi colonizat de romani şi s'a stăpânit de noi ca descendenţi ai romanilor mult mai cu multe secole decât au stăpânit-o bulgarii, cari au năvălit în Europa 6 secole după colonizarea Dobrogei cu romani? De sigur că noi, avem dreptul de prim ocupant şi colonizator, precum şi dreptul ce ni-l dă o mai îndelungată stăpânire acelei fâşii de teren, acel bulevard de năvălire a hordelor barbare cu cari secole întregi ne-am războit.

* * *

După ce Turcia a stăpânit Dobrogea dela 1393 până la 1878 ne-a redat-o nouă înapoi, dar ne-a redat-o înjumătăţită, ne-a redat numai partea până la Silistra, iar nu şi întregul quadrilater, Dobrogean lucru la care s'a opus Rusia.

Astăzi a sosit momentul istoric în care are să se hotărască soarta Dobrogei, soartă de care este legata şi existenţa României întregi.

Dacă luăm quadrilaterul, soarta României este asigurată pe veci. Acest quadrilater are poziţiuni invul-

nerabile. Cele patru cetaţi ale sale sunt cetăţi virgine; ele niciodata n'au putut fi luate cu asalt. Daca se ia drept centru Şumla şi din acest centru tragi un arc de cerc cu raza Şumla Rusciuc, aceasta circomferinţa trece prin Silistra şi Varna, cu alte cuvinte distanţele Şumla-Varna-Şumla Rusciuc-Şumla-Silistra sunt egale şi între aceste distanţe se găseşte regiunea Deliormanului care îndeplineşte cele maì bune condiţiuni strategice ce poate existà. Noi ne am bucurat ca acum 6 săptamâni Turcia bombardând Cavarna va debarcà trupe spre a venì bulgarilor în spate şi a-i luà între două focuri. Dar bulgarii nu s'au temut deloc de această eventualitate, caci ştiau ca turcii nu pot debarcà din cauza malurilor abrupte ale marei Negre, din cauza micei adâncimi a mărei care depărtează vapoarele la 10 kilometri de ţărm şi din cauză ca dadeau în celebrul quadrilater invulnerabil. Singuri românii ar fi putut intrà în acest quadrilater prin Dobrogea şi într'un timp mult mai scurt decât le-ar fi trebuit bulgarilor sa vie din jurul Adrianopolului. Românii însă n'au facut-o căci nu ştiau ca sunt induşi în eroare asupra scopurilor lor oculte de cuceriri teritoriale, şi se gaseau abia subt impresiunea declaraţiunilor pompoase: *crucea contra semilunei.*

Dacă vom posedà quadrilaterul ne vom posedà pe noi înşine.

* * *

Suprafaţa quadrilaterului dobrogean este egală cu

suprafaţa Dobrogei noastre, adică are 15.680 kilometri patraţi.

Posedà însa o populaţiune de 720.500 locuitori. Cea mai arida şi deposedată regiune a Bulgariei este făşia care se întinde paralel cu actuala frontiera dobrogiana. Această regiune *a stepelor*, are mai puţin ca 20 locuitori pe kilometru patrat, n'are ape potabile, nu există nici un râuleţ şi vara arşiţa soarelui trece de 45⁰ Réaumur. Vanturile o usuca aşà că animalele nu trăesc. Nu tot astfel se prezinta zona urmatoare a Deliormanului. Acolo sunt paduri, populaţia e mai deasă şi trece de 47 locuitori pe kilometru patrat, subsistenţa trupelor se poate face cu abundenţa, linia Rusciuc-Varna a facut sa fie o règiune fertila, viile se cultiva şi s'au înlocuit cu vii americane. In Varna şi Rusciuc sunt peste 70 de fabrici, iar bugetut acestor oraşe trece de 16 milioane lei.

* * *

Chiar dupa statisticele oficiale (teudenţioase) populaţia bulgară din quadrilater este în minoritate faţa de celelalte naţionalităţi reunite.

D-l A. D. Xenopol zice ca: punctul de vedere al compensaţiunilor sau al equilibrului economic între state este un lucru învechit demodat, iar că pentru d-sa predomină punctul de vedere *Etnic* şi ca atare România nu are drept la compensaţiuni.

Subsemnatul susţin contrariu. Că punctul de vedere al equilibrului economic departe de a fi învechit, se iea astazi între state cu mai multa precadere, caci astazi razboaiele se dau mài cu deosebire pe terenul economic. Totuşi sa ne punem pe terenul favorit al d-lui A. D. Xenopol; pe terenul etnic. Pe acest teren daca d-l Xenopol ar fi studiat populaţiunea quadrilaterului, ar fi vazut ca bulgarii sunt în minoritate şi ca ei nu formeaza nici jumatate din cei 720.500 de locuitori, deci ca nici în aceasta privinţa nu au dreptul de stapânitori, drept pe care-l poseda graţie ruşilor şi românilor morţi la Plevna.

Ca sa probez ca consideraţiunile etnice nu joaca cel mai mare rol pentru stăpânirea unei ţari, dau exemplul statului mozaic Austro-Ungària, mai dau exemplul Angliei, precum şi exemplul tuturor tendinţelor de expansiune europeana. Pe ce se bazeaza aceste expansiuni ale Angliei, Franţei, Germaniei? Pe motive etnice? Nici de cum! Ele cuceresc teritorii pe motive economice. Acesta e motivul predominant astazi.

Pe acest motiv D-nu Profesor N. Basilescu dela universitatea din Bucureşti zice ca probabil după rasboi Bulgaria va avea o întindere de 200 mii kil. patraţi şi o populaţie de 9 milioane locuitori. România însa nu are azi decât 131000 kilom. patraţi şi o populaţie de 7 milioane.

In raport deci cu Bulgaria România va fi mai

mică cu o treime ca suprafaţă iar ca populaţie cu 2 milioane suflete.

Serbia se va ridica la o suprafaţă de 80.000 klm. patraţi cu o populaţie de 4 milioane.

Ambele state a caror alianţa ofensiva şi defensiva este încheiata pe 25 de ani vor poseda aşà dar împreuna aproape 300.000 klm. patraţi şi o populaţie de peste 13 milioane locuitori, adica ca teritoriu şi ca populaţie ele vor fi aproape de doua ori mai mari de cât România.

De azi dar România 'şi pierde primul rang ce îl aveà faţa de popoarele Balcanice ca vine dupa Bulgaria şi daca Serbia şi Bulgaria sunt unite, România vine înca la un rang mai inferior; încât nu va fi nevoe nici chiar de concursul Rusiei (lucru de care nici acum nu s'a simţit nevoe în resbelul statelor Balcanice contra Turciei) pentru ca statele Slave se se o doboare.

Equilibrul Balcanic este deci surpat, în locul lui o prapastie mare se deschide ea aştcapta cu nerabdare o noua prada; aceasta o simt azi toţi Românii.

Motivul equilibrului Balcanic este deci predominant.

Când însă noi pe lânga motivul acesta, mai invocăm şi motive istorice, şi motive etnice şi mai invocam intenţiunile ostile ce le hranesc vecinii noştri contra Dobrogei, vieaţa României; ne întrebam: Este

oare patriotic sa lăsam acest moment să treaca fara să ne consolidăm existenţa noastră viitoare? Datoria noastră ne impune să lăsam generaţiilor viitoare o Românie tare, o Românie consolidată, o Românie prosperă, altfel am trece în faţa urmaşilor noştri drept părinţi răi, nechibzuiţi şi neprevăzători.

Cel dintâiu voiu da alarma, spunând că *Varna întrece portul Constanţa.* In Varna intra şi ies 6 vapoare pe zi, iar în Constanţa intră şi ies în medie mai puţin ca 2 vapoare pe zi. Tonagiul de import al Varnei este inferior tonagiului de import al Constanţei şi este superior tonagiului sau proprin de export. Prin această împrejurare (având vapoare disponibile la export) costul transportului din Varna în Constantinopole sau Egipt este inferior costului equivaleut al exportului nostru din Constanţa şi ca atare nu trebue să ne miram daca Bulgaria a întrecut România în exportul de faină.

Constanţa întrece Varna numai la tonagiul de export, dar această împrejurare se datoreşte mult petrolului românesc de care Bulgaria este lipsita momentan. Zic momentan, pentru ca viitoarea Bulgarie va posedà la Dedeagaci pe marea Egee mine abundente de petrol, mine pe cari Turcia le-a concedat pe 99 de ani unui sindicat Englez. Eata o viitoare concurenţă a Bulgariei şi pe acest teren.

D. A. D. Xenopol zice «ca nu trebue sa ne basam «pe faptul ca Bulgaria n'ar fi avut nici un succes «daca România mobilizà, caci, zice D-sa, nu erà ca- «valesesc sa te opui la desrobirea unor popoare asu- «prite de jugul turcilor . Tocmai aşà a şi procedat România. Cavaleresc! şi de aceia n'a mobilizat. — Acum însa când constatam ca Bulgaria şi aliaţi sai ne-au indus în eroare ca şi pe Europa întreaga ca ne-au înşelat, acum când se vede ca ei n'au avut decât intenţii de cucerire, caci fiecare din aliaţi au alergat separat şi cu cea mai mare iuţeala dupa prada ce o împărţiseră dinainte, uitând scopul umanitar, când vedem ca la acest rezbel declarat sfânt (crucea contra semilunei, declaraţia religioasa pe care Turcia n'a facuto ca fiind contra cu dreptul ginţilor), acum decî suntem datori a schimba atitudinea tolerenta faţa de Bulgaria. Armatele aliate n'au numit *un generalism* caci acest generalism ar fi întrupat o unitate iar nu un separatism egoist, separatism care astăzi se da pe faţă prin certuri între aliaţi pe oasele de ros, astazi zic nu ne putem purtà cavalereşte aşà cum D. A. D. Xenopol zice ca *tre- «bue să ne purtam căci* continua Domnia-sa, *şi «noi ca şi Bulgari am fost subt jugul Turciei, şi «noi am scapat de subt acelaş jug».* ....?? Este

regretabil a se pronunţa această ultima frasă de catre un istoric eminent.

Este regretabil a se pronunţà o nedreptate, ca noi am fost *subt acelaşi jug turcesc ca şi Bulgaria*. România n'a tost supusa de turci. România a ţinut pe turci peste Dunăre 5 secole dea rândul. România nici odata n'a facut parte integranta din imperiul Otoman. Acel jug pe care l'a purtat Bulgaria dela 1398 pâna lu 1878 (când noi Românii şi Ruşii iam desrobit) acel jug noi nu l'am purtat niciodată nu numai dela turci dar nici dela vreo alta putere omeneasca.

Ca proba că nu am fost subjugaţi niciodata de turci este că pe teritoriul României *nu există şi n'a existat nici o geamie turcească*.

Este ştiut că prin *Islam* care este religia turceasca şi prin *Coran* care este biblia turceasca. sa manifestat supunerea complectă a ţărilor cotropite de turci

Or, aceste manifestări nu s'au produs în România niciodata. Prin independenta şi desine statătoare, a bisericei româneşti şi prin armele noastre neam menţinut ca popor etnic nesubjugat, tot prin independenţa bisericei noastre de biserica ruseasca ne-am aparat de cotropirile Rusiei şi veleitaţile bisericei greceşti.

Turcii au supus după ordinea cronologică, întâiu pe greci (1383), apoi pe bulgari (1393), apoi pe

sârbi (1460), apoi pe bosniaci (1463) iar pe albaneji ia supus pe cei din urmă din peninsulă şi anume în anul 1479 când Scutari a cazut în mâinile lor, *Durazo* fort albanez, pe care Serbia îl ocheşte, a capitulat mult mai târziu (1502). Turci au ajuns pâna la Viena iar Ungaria (falnica Ungarie) a facut parte integranta din imperiul Turcesc dela 1541 pâna la 1718 timp aproape de două secole. La o asemenea ruşine România însă nu a fost supusa, ea a platit tribut, a fost vasală, dar nu a fost subjugata, Banul Craiovei între anii 1718 1739 nu plateà nici tribut turcilor şi erea cu totul independent. Românul n'a trecut subt jug niciodată ca semn al supremaţiei efective turceşti, *n'a facut parte intregantă din Imperiul Otoman.*

Aşa se explica pentruce România simpatizeaza cu Turcia, căci noi n'am îndurat dela turci ceeace au îndurat bulgarii şi ungurii.

Este regretabil sa auzim astăzi contrariul tocmai dela D-nnl A. D. Xenopol.

* * *

Alta proba că România n'a facut parte integranta din Turcia este mica proporţie de musulmani din România.

Aşia pe când în Bulgaria unde dominaţia turcească a durat 5 secole populaţia turcă este de 650000 lo-

cuitori, adică a cincea parte din populaţia totala a Bulgariei (3.310.000 în 1900).[1]) In România însa (afara de Dobrogea) abia sunt vreo 5000 musulmani, iar inclusiv cu Dobrogea musulmanii sunt 0,75°/₀ adica 52000 în total pentru cei 7 milioane de locuitori ai ţarei noastre.

* * *

Toată Europa recunoaşte că România a facut un mare serviciu Bulgariei nu numai la Plevna dar şi acum prin neutralitatea noastra. Se mai recunoaşte rolul decisiv pe care l'a avut flota greceasca în acest răsboi, împiedicând pe turci de a aduce soldaţi din Syria unde n'aveau alt mijloc de transport decât marea.

Noi şi Grecia am jucat un rol foarte favorabil bulgarilor.

Bulgaria trebuie să o recunoască. Daca nu o recunosc, atunci nici noi nu ne vom purtà cu cavalerismul indicat de d-l A. D. Xenopol.

* * *

A trebuit să treacă 34 de ani ca să auzim dela Rusia — în ajunul isbucnirii răsboiului Balcanic — ca ţarul recunoaşte meritele cooperaţiunii armatei

[1]) Dupa D-nu de Launay populaţia Bulgariei în 1910 ar fi de 4028233 locuitori din cari 71063 Români puri, iar după alţi autori 83000 de Români. In Serbia românii sunt şi mai numeroşi; caci la o populaţie de 2688000 traesc aproape 500.000 de români deşi statisticele oficiale (tendenţioase) îi reduce subt jumătatea acestei cifre.

române în răsboiul contra turcilor şi trimete fostului generalisim al armatelor Ruse şi Române, iubitului nostru Rege Carol I, bastonul de mareşal al armatei ruseşti.

Mai bine târziu decât niciodata.

Mai bine la momentul oportun (când Rusia şi Bulgaria aveau nevoie de neutralitatea României) decât niciodată !

* * *

După ce d-l A. D. Xenopol stabileşte că n'ar fi fost corect sa mobilizam acum 50 de zile (lucru pe care-l admitem şi noi). D-sa spune ca *ar fi o laşitate dacă am mobilizà contra Bulgariei acum când bulgarii sunt istoviţi.*

Intrebam pe d-l Xenopol: nu a fost o laşitate din partea Bulgariei şi a aliaţilor, ca sa sară cu toţi patru din 4 parţi opuse contra turcilor istoviţi dupa o luptă de un an cu Italienii? Pe noi ne-aţi calificà de laşi dacă am sarì contra unor inamici cari ne proectează nimicirea complectă prin cucerirea Dobrogei.

* * *

D-l A. D. Xenopol pledeaza contra unor compensaţiuni şi din motive strategice zicând ca această *extensiune a României chiar în corpul Bulgariei,* ar fi a ne slăbì, mărindu-ne frontul de atac dinspre Bulgaria. Şi acì este o eroare! Nu avem decât să

privim pe o harta ca sa vedem că linia Rusciuc-Silistra-Ilanlîk (frontul actual) este mai mare decât linia Rusciuk-Şumla-Varna (frontul eventual). Şi apoi acel front eventual cu trei cetaţi invulnerabile în faţa, de ce resistenţa poate fi culpabil? Sa nu se uite ca acest front eventual se termină în dreapta şi în stânga prin nişte bariere maturale: Marea şi Dunarea.

*
* *

Relativ la restul articolului regretam ca ne este imposibil a-l urmà. Nu facem decât doua observaţiuni cari privesc doua contraziceri ale d-sale.

D-sa zice: «*Noi am cedat Rusiei Basarabia în schimbul Dobrogei*». apoi mai târziu ca *Dobrogea a fost data României ca despăgubire pentru sîngele vărsat la Plevna.*

— Or una, or alta! Dobrogea nu puteà servì la doua scopuri: Schimb contra Basarabiei şi pentru serviciul care l'am adus Rusiei, când Osman Paşa puteà să arunce în Dunăre armatele ţarului, cari armate, credeau ca răsboiul cu Turcia va fi un marş triumfal pânăla Ţarigrad.

Astfel fiind, vedem ca Bulgarii şi Ruşii ne mai datoresc cevà. *Acel cevà este quadrilaterul.*

*
* *

Altă contradicţiune: «*Dobrogea este o ţară care aparţineà Bulgariei*». Aceasta nu este exact, caci

când am reluat-o noi, nu aparţineà Bulgarilor ci Turcilor.

Românii şi ruşii învingând pe turci, au câştigat: Românii, o mica porţiune din Dobrogea, iar Rusia a dat independenţa Bulgariei, facând-o ca agent şi colaborator supus scopurilor testamentare ale lui Petru cel Mare (Ţarigradul). România şi-a câștigat singura independenţa din partea turcilor, pe cari îi batuse, şi astfel, de sine, România nu mai puteà fi supusa învinşilor sai.

Independenţa nu ne-a dat-o nici ruşii nici Puterile, ne-a creat-o Regele Carol I, învingatorul lui Osman Paşa.

Cât despre serviciul ce l'am adus ruşilor şi bulgarilor, acest serviciu ni s'a rasplatit prin *luarea Basarabiei*. Nu trebuie să ne basam nici o dată pe recunoştinţa naţiunilor ci pe propriile noastre forţe. *Dacă eşti tare arată-te* a zis Imparatul Germaniei actuale.

Ziarele Bulgare nu arătau nici un fel de tendinţă impăciuitoare faţă de noi până la 20 Noembre 1912 când a venit măreaţa ştire că România condusă de Regele Carol a cumpărat patru vapoare mari de rezbel în valoare de 24 milioane lei. Atunci numai Bulgaria s'a deşteptat şi a început să-şi aduca aminte că ne datorează recunoştinţă, lucru pe care îl citim — subit — în ziarul oficios «Mir».

Gândirea aceasta le-a venit, însa, mai mult prin faptul ca Varna este în drumul pe care îl vor parcurge vapoarele cu tricolorul românesc peste 20 de zile când vor face intrarea lor în Constanţa şi când la botezul acestor vapoare toata suflarea româneasca va aplaudà.

Se mai poate întâmplà însa, ca cel dintâiu botez al acestor vapoare să fie botezul sângelui. La aceasta reflecteaza toţi oamenii luminaţi ai Bulgariei

*
* *

Poziţiunea noastra astazi este aceasta: Aşteptăm pentru iubitul nostru Rege, bastonul de mareşal al armatei ruseşţi. Mai aşteptăm trei compensaţiuni pentru: 1⁰ Rapirea Basarabiei; 2⁰ pentru serviciul ce l'am făcut bulgarilor la Plevna; 3⁰ pentru serviciul ce l'am făcut anul acesta, contribuind prin neutralitatea noastra la o Bulgarie mărita şi la marirea de teritoriu a celorlalte 3 state aliate.

CADRILATERUL DIN PUNCTUL DE VEDERE ECONOMIC.

Quadrilaterul Rusciuk-Şumla-Varna cuprinde urmatoarele plaşi din districtele: Rusciuk, Varna şi Şumla.

I. Din districtul Rusciuk:

Plaşile: *Rusciuk*, *Turtucaia*, *Silistra*, şi o parte din plasa *Razgrad*. Rămâne afară din linie numai plasa Beala.

II. Din districtul Varna:

Plaşile: *Balcik*, *Dobrici*, *Cuit-Bunar*, şi *Varna* Rămân afară din linie numai plasa Provadia.

III. Din districtul Şumla intră în quadrilater numai o parte din plasa *Şumla*.

Suprafaţă şi Populaţie.

Quadrilaterul are o întindere de aproximativ 15.680 kilometri patraţi, cu o populaţiune de aproape 720.500 locuitori. Chiar dupa statisticele oficiale, populaţiunea

bulgară din quadrilater este in minoritate faţă de celelalte naţionalităţi reunite, anume: turci, români, greci, evrei, etc.

Ocupaţiunea. Agricultura.

Ocupaţiunea principala a locuitorilor din quadrilater este agricultura cu ramurele ei: viticultura, agricultura, pomicultura etc. şi creşterea vitelor.

Pamântul se lucreaza dupa sistemele moderne. In ultimii ani s'au introdus multe instrumente agricole moderne, ca: pluguri, batoze, etc.

Viile distruse de filoxeră au fost înlocuite cu viţa americana. Plaşile cele mai fertile in cereale sunt: Dobrici, Balcik şi Silistra.

Comerţ şi Industrie.

Pe lânga agricultura, în ultimii ani au luat un mare avânt în centrele mari ca Rusciuk, Varna etc., atât comerţul cât şi industria.

Astfel în oraşul Rusciuk, afara de instituţiunile financiare ale Statului, sunt acum mai mult de zece Case de Banca cu capitaluri mari. De asemenea şi în oraşul Varna.

In anul curent dela Ianuarie şi până la 1 Iulie, Varna-Rusciuk au încasat 3.155.608 lei taxe vamale, faţa de 2.921.840 lei încasaţi în periodul corespunzator din anul trecut.

Aceeaşi creştere se observa şi în porturile Silistra şi Turtucaia.

Oraşul Varna este un port foarte important. Astfel în cursul anului 1910 au intrat în portul Varna un număr de 2.137 vapoare, importând marfuri în cantitate de 137.232.499 kilograme şi au eşit 2.142 vapoare exportând 85.872.207 kilograme.

Acest port a întrecut portul Constanţa, caci tot în 1910 au intrat în Constanţa numai 460 vapoare încărcate şi 383 goale. Aceste vapoare au adus 12.534.900 kgr. Prin urmare pe când în Varna intră şi ies câte 6 vapoare pe zi, în Constanţa intra şi ies numai 2 vapoare pe zi. Tonagiul însa de ieşire al Constanţei este mai mare ca acela al Varnei, pe când din contra tonagiul de intrare al Varnei este mai mare decât al Constanţei.

In portul Balcik în cursul anului 1910 au intrat 218 vapoare şi 292 corabii cu pânza importând 6840829 kgr. şi au eşit 218 vapoare şi 291 corăbii exportând 19.521.275 klgr. exclusiv cereale.

In portul Cavarna în cursul suszisului an, au intrat 107 vapoare şi 164 corăbii cu pânza, descărcând 4.155.441 kilograme mărfuri [1]) şi au eşit 108 vapoare

[1]) Tonagiul de import al Constanţei este egalat şi de aceste două mici porturi (Bàlcik-Cavarna) reunite. Marele tonagiu de export al Constanţei se datoresc şi petroleului care lipseşte Bulgariei.

şi 170 corabii cu pânza, încărcând 7.931.183 kilogr. în mare parte cereale.

Atât industria mică cât şi industria mare, sunt destul de înfloritoare în quadrilater.

Astfel în oraşul Rusciuk sunt peste 50 fabrici mari şi mici, dintre cari : 2 de tutun, 2 de bere, 1 de spirt şi mai multe fabrici de sodă şi limonadă, dela care Statul percepe accize şi banderole în valoare de aproape 6.000.090 lei anual. Sunt de asemenea două turnatorii mari şi o fabrică de cărămizi şi ţiglede Marsilia.

Acum este în construcţie o mare fabrica de zahar în care sunt angajate capitaluri belgiene în sumă de 6.000.000 lei.

In oraşul Varna este o mare fabrica de făină, una de tutun, una de bere şi alte vreo 20 fabrici mai mici.

In Balcik este o moară mare cu motor Diesel.

Bogăţii naturale,

In ţinutul muntos Deli-Orman, sunt paduri de stejar destul de mari, dar din lipsă de căi de comunicaţie suficiente, nu pot fi exploatate cu folos.

Bugete.

Bugetul districtului Rusciuk pe anul 1911—1912 este de 6.968.294 lei venituri şi 6.947,134 lei cheltuieli

Bugetul districtului Varna pe anul 1909—1910 a fost de 8.208.397 lei venituri şi 8.204.539 lei cheltuel

QUADRILATERUL DIN PUNCT DE VEDERE MILITAR

Voind sa cunosc ţinuturile bulgare ce s'ar oferì României ca compensaţiune, am cutreerat toate librariile din capitala fàra să gasesc vre-o carte de Geografie economica a Bulgariei. Mi s'a raspuns, ca exista multe lucrari, însa nu se cere, caci nimeni în Bucureşti nu se ocupa de Bulgaria. In adevăr, abia de doua, trei saptamâni ne ocupam de aşà ceva.

Continuând cu investigaţiunile mele am gasit la biblioteca Academiei câteva lucrari foarte importante din care am putut extrage ce-mi trebuià şi anume: din geografia militara a Bulgariei de colonelul Cantaragief.

A. **Zona stepelor.** Aceasta este în partea de sud a Dobrogei şi are toate proprietaţile sale. Este o regiune de şes a carei altitudine variaza dela 200 la 70 m. Ea ocupa plaşile Balcic şi Dobric şi se mărgineşte la nord cu fruntaria româneasca în lungime de 140 kilometri.

Topografia. Ţinutul prezinta un platou steril intretăiat de vai uscate. Primavara şi toamna se aco-

pera cu o iarba deasă care în timpul verei şi secetei din cauza caldurei, care atinge 45 grade R. este arsa de soare. Iarna este foarte aspră. Din cauza lipsei de apa lipsesc şi pădurile. In ceeace priveşte comunicaţiile nu sunt puţine cantitativ, dar calitativ lasă mult de dorit.

Cantonamentul. — Regiunea descrisa e slab populata. Densitatea populaţiunei de abia ajunge la 20 oameni pe klm. patrat. Centre populate mari lipsesc şi chiar satele sunt mici. Ca consecinţă cuartiruirea detaşamentelor mai însemnate nu s'ar face în bune condiţiuni.

Subsistenţa. In aceste regiuni se gasesc destule producţiuni pentru hrana oamenilor şi animalelor, însa afara de Balcic şi Varna nicairi nu se găsesc depozite mai mari de proviziuni. Aci trupele vor întîmpină mari dificultaţi de apă, deoarece regiunea este lipsita de isvoare. Se poate spune, ca afara de Bastanca nu mai este nici un râuleţ cu apa permanenta. Populaţia se serveşte de puţuri, cari abia satisfac nevoile lor.

Iata dar ce spune colonelul Cantargieff despre aceasta ţara desolată pe care ziarele Ruseşti ne-o ofera, caci cele Bulgare nu ne ofera nimic în schimbul imensulu serviciu ce am adus la Plevna Ruşilor şi Bulgarilor (când ni s'a rapit Basarabia) şi în schimbul serviciului ce am facut Bulgariei în ultimele săptamâni .prin neu-

tralitatea noastra, induşi fiind în eroare prin asigurarile că «Bulgaria nu aspira la cuceriri teritoriale».

După descripţia acestei zone să vedem cum este zona alăturată:

B. **Zona deluroasă şi păduroasă parcursă de linia Rusciuk-Varna.** — Intre zona descrisa, între Dunare şi paralel cu linia Rusciuk-Varna se întinde o regiune ondulata a carei altitudine variaza între 300 şi 500 m. cunoscuta sub denumirea de Deliorman. Partea sud-vestica paralelă cu linia ferata Rusciuk-Varna este acoperită de mici munţi a caror înalţime creşte treptat spre sud-est. Cealalta parte a Deliormanului, este o regiune accidentata, de oarece consta în dealuri şi văi pe alocurea destul de adânci, având direcţia spre nord. Partea centrala a Deliormanului este acoperita cu o padure deasa şi înalta (mai mult fag şi ştejar) a carui periferie este acoperita cu tufişuri în special foarte dese pe partea sa vestica.

Aproape toate râurile, cari isvorasc pe versanţi nordici ai platoului Deliormanului şi care se îndreapta catre Dunare seaca pe la jumătatea cursurilor, fiindca apele lor sunt absorbite de terenul calcaros ce îl strabat, care este acoperit la suprafaţa cu un strat de pamânt negru. *Din această cauză nu se poate gasi apa în cantitatea necesara pretutindeni.*

Drumurile din regiunea Deliormanului sunt puţine şi rele. Foarte des ele tae rovine adânci unde se

formează puncte anevoiase de trecere. Operaţiunile cu detaşamente mari sunt foarte grele. Această regiune este în cea mai larga concepţiune a cuvântului favorabilă razboiului de partizani.

Cantonamentul. — Deliormanul este relativ destul de populat (patruzeci şi şapte locuitori pe kilometru pătrat). Insa satele sunt aşezate in grupe astfel ca în unele locuri sunt foarte apropiate unele de altele iara în altele foarte departate.

Subsistenţele. — In ceeace priveşte mijloacele de traiu în această regiune, se poate spune următoarele: furagiul şi grânele se gasesc în abondenţă. In oraşele depe malul Dunărei nu numai ca se găsesc ca şi în staţiile cailor ferate, proviziuni de hrana, dar se pot gasì şi stocuri de coloniale, vite cornute, etc., şi în aceasta regiune pot subzista multă vreme detaşamente fără a întâmpina greutăţi. Numai lipsa de apa suficienta poate sa îngreuneze condiţiunile, mai ales trupelor de cavalerie. Principalele oraşe din aceasta parte sunt: Varna (34.080 loc.), Rusciuk (32.700 loc.), Şumla (23.100 loc.) şi Silistra (12.000 loc.). Suprafaţa quadrilaterului equivaleaza cu suprafaţa Dobrogei. Locuitorii lui sunt însa de doua ori mai numeroşi adica în număr de 720.500 suflete.

QUADRILATERUL DIN PUNCTUL DE VEDERE POLITIC ŞI STRATEGIC

Politica Europei este clar definita. Sunt doua tendinţe antagoniste. Tripla alianţă (Italia-Germania-Austria) deoparte şi tripla înţelegere (Rusia-Francia-Anglia) de alta.

România între aceste două tendinţe formeaza *statul tampon*, în care se lovesc interesele triplei alianţe şi cele ale triplei înţelegeri, dupăcum Afganistanul este statul tampon, în care se lovesc interesele Angliei şi ale Rusiei.

Pâna astăzi rolul nostru a fost bine definit.

Antipatia cătră Rusia şi interesele de pâna acum ne-au împins cătră politica triplei alianţe nu însa în mod oficial. Din partea aceasta ne veneau până acum laude, ca : «România este un element de ordine în Orient . Asemenea laude au început de puţin timp sa ne vie şi din partea opusa. Rusia a schimbat tactica faţă de România. Ţarul ofera Regelui Carol I

bastonul de mareşal al armatei ruseşti, recunoaşte oficial rolul important al armatei romane la Plevna — rol cu totul ignorat pâna astazi de istoricii Rusiei şi ceva mai mult, ministrul de externe Sasanov în scopuri oculte zice sub forma de interviev (lucru cu totul neusitat în Rusia) «că Ro mânia are drept sa primeasca compensaţiuni din «partea Bulgariei».

Daca Europa voeşte, ca România sa fie un element de ordine, trebue sa-i deà şi posibilitatea de a ţineà aceasta ordine în Orient.

Până acum aceasta posibilitate o aveà, caci Bulgaria nu erà o putere mare. Cu marirea teritoriala şi a populaţiei bulgare, cu unirea ei pe 25 de ani printr'un tractat — abia acum eşit la lumina cu Serbia, România este copleşita de statele slave dela sud, dupacum erà până astazi şi dela nord. Pericolul deci este mare, nu numai pentru România, dar și pentru tripla alianţa. România se afla într'o insula încunjurata de slavism, ea nu mai poate jucà rolul neutru de stat tampon, existenţa ei este periclitata. De aceea pentru siguranţa ei și pentru interesul pacei în Europa, România trebue sa primeasca noui întariri ca compensaţie a supremaţiei slave vecinic ameninţatoare. In acest caz, pentru echilibrul european, România trebue sa primeasca celebrul quadrilater Rusciuk-Silistra-Varna-Şumla.

Din punctul de vedere de aparare naţională aceasta regiune are o valoare necontestabila şi necontestata de secole. Stăpânirea acestui quadrilater implica necesitatea de noi mari cheltueli? Fiva oare în stare România se suporte aceste noi cheltueli? Raspunsul!

Nici o cheltuiala nu este mare, daca ea seiva la salvarea patriei.

RUSCIUCUL TREBUIE SĂ APARȚIE ROMÂNIEI
BULGARIA ÎNSĂȘI TREBUIE SĂ O DOREASCĂ

Bulgaria în mai multe rânduri timp de un sfert de secol a cerut României un pod peste Dunare la Rusciuc. Acest pod erà atât de imperios cerut încât şi Rusia a facut mari insistenţe pentru stabilirea lui.

Pentru aceasta interesele slavismului erau şi sunt foarte mari, căci nu exista comunicaţiuni bune între Europa de Vest (Polonia, Galiţia, Bucovina, Moldova, Basarabia, Rusia) şi între Bulgaria şi Constantinopole, ţinta slavismului. Populaţia acestor regiuni cari nu au comunicaţiuni bune cu Orientul este de circa 30 milioane locuitori şi toţi nu pot călatorì spre Constantinopole şi Orient, fara sa treaca, ocolınd prin Viena şi Budapesta. Dunărea, singurul fluviu care curge în Europa dela apus la răsarit, este un obstacol şi un obstacol care se poate trece nu numai cu greu, dar un obstacol *care nu se poate trece de loc, a treia parte din timpul anului, iarna*, când Dunărea e îngheţata, sau când sloi de ghiaţa parcurg cu o vi-

teza periculoasă fluviul şi împedică navigaţiunea Bulgaria deci e izolata complect 1/3 din timp, de restul Europei, de unde ne vine civilizaţiunea. Bulgaria n'are decât o singura linie dependinte de Serbia pe unde se leaga cu Europa de Est, de Vest şi de centru înainte de ajunge la Sofia. Această linie, astazi, de doua luni, este complect blocata din cauza rasboiului. Bulgaria este astazi, în timp de iarna aşà de izolata, încât se poate comparà cu Groenlanda sau cu *un sat Siberian care ar face parte dintr o planetă ce n'ar gravità nici cel puţin împrejurul Rusiei fiind cu totul izolată de civilizaţiunea Europei centrale.* Situaţia aceasta nu este avantagioasa pentru o ţara care voeşte sa se desvolte prin comerciu şi industrie.

Nu tot astfel sta România. Daca cele mai eficace mijloace de penetraţiane a civilisaţiei sunt mijloace de comunicaţiune de sigur ca aceste mijloace nu lipsesc României. Ea are cinci trecători de cale ferata peste Carpaţi; cari o unesc cu Europa centrala în tot timpul anului. Ea e unită cu Rusia cu Constantinopole prin Constanţa în tot timpul anului, ca are Dunarea şi gurile Dunarii, în fine este o *ţara de transit prin excelenţă*, lucrul care lipseşte Bulgariei. Distanţa dela Paris la Constantinopole prin Belgrad-Sofia este de 3.262 kilom., ea nu este decât de 3.170 facuta prin Constanţa; dar această di-

stanţă ar devenì încă şi mai mica dacă ar existà un pod intre Giurgiu şi Rusciuk, ceeace ar micşorà şi durata percursului pe mare (dela Varna la Constantinopole). Iata de ce Bulgaria cere de 25 de ani cu atâta insistenţa facerea unui pod între Rusciuk şi Giurgiu promiţând sa accelereze construcţia liniei transbalcanica dela Târnova la Stara Zagora stabilindu se astfel legatura între Moscova şi Constanti nopole pe cale ferata şi fara întrerupere prin Bulgaria şi prin Bucureştì. România nu a accedat la aceasta dorinţa a Bulgariei şi a refuzat facerea podului pe doua motive foarte legitime.

a) România avea facute cheltueli enorme la Constanţa cu podul dela Cerna-Voda cu portul maritim cu navigaţiunea pe Marea-Neagra pe unde îndrumase expresul-orient şi nu puteà deturna o parte din traficul sau dela Constanţa prin Rusciuk. Acest motiv valabil până astazi putem zice că de astazi înainte a decazut caci investiţiunile pentru atragerea acestui trafic au ajuns la un maximum de utilisare şi România nu poate trage un mai mare profit din ele caci dupe expresiunea d-lui director general al C. F. R. «*nici un tren în plus nu mai poate as-* «*tăzi sa treacă podul dela Feteşti şi sa circule spre* «*Constanţa-Constantinopole linia fiind ajunsa la* «*maximum de utilisare şi trebuind să fie descon-* «*gestionata*».

In aceste condiţiuni ne întrebam : Pentru ce n'am mai construit o a 2-a legatură prin România şi Bulgaria-Constantinopole şi Orient facând podul la Giurgiu ?

b) Rusciucul nu poate avea un pod care sa aparţie Românieı şi Bulgariei din cauza aceloraşi motıve strategice recunoscute de congresul din Berlin motive cari au fost de natura a scoate dela România obligaţiunea ce i-o impunea Rusia şi cele alte puteri, de a face un pod la Silistra. Aceste motive sunt: Rusciucul este o fortareaţa înalta de 15 metri deasupra Dunarii şi deasupra Giurgiului şi ţarmului Romånesc, ţarm care în general e jos în partea României şi înalt înspre Bulgaria.

Ca atare în timp de rezbel între Bulgaria şi România podul ar aparţine natural numai Bulgariei, care prin poziţiunea ei naturala îl stapâneşte, bombardeaza regiunea dela extremitatea podului pe malul romånesc şi îl ocupa. Stabilirea de poduri între două ţari este chestiune foarte delicata caci daca doua ţari poseda dela natură ca despărţire un râu, un braţ de mare, la fiecare din ţari, le vine greu sa abdice dela o paza sau delimitaţie atât de bună şi le vine greu sa stabileasca un pod mai cu deosebire când una din ţări (România) se găseşte în inferioritate strategică prin care nu poate apără şi stăpâni acel pod.

Aceasta este cauza pentru care Anglia nu voeşte

a se lega de Franţa printr'un pod sau tunel în canalul La Manche. Tot aceasta e cauza pentru care *România n'ar permite nici odată stabilirea unui pod la Rusciuk pe câtă vreme Rusciukul este un oraş bulgar.*

In 1872 se constituise de către inginerul Hankshav societatea *„Channel Tunel Company"* pentru execuţiunea tunelului între Franţa şi Anglia. Se perforase câţivà kilometri când marele Gladstone se ridica în parlament şi combatù proectul, arătând într'un mod luminos pericolul la care acest tunel ar expune Anglia. Indată lucrările fură întrerupte. Multe bănci erau interesate în aceasta întreprindere; Franţa o doreà, cu toate acestea ea nu se facù graţie conştiinţei oamenilor de stat englezi.

Conclusiune. Pentru prosperitatea Bulgariei, pentru interesele ce le are Rusia de a fi legata prin cale ferată cu Constantinopolul se impune ca Rusciukul să aparţina României. De aceia Bulgaria are interes de a il da de buna voe ca compesaţiune pentru serviciile pe care România i lea adus la Plevna pentru liberarea ei şi ca compensaţiune pentru serviciile ce i le-a adus astazi prin neutralitatea ei spre a-şi capata supremaţia în Balcani. România ar lua angajamentul de a construì podul între Giurgiu şi Rusciuk iar Bulgaria ar lua angajamentul a construì linie transbalcanica dela Târnova la Starazagora spre Constantinopole şi Salonic.

Nu numai Bulgaria și Rusia (respectiv tripla înțelegere) are interes ca un pod la Rusciuk să existe în stapânirea României dar şi statele din Europa centrala (Tripla alianța) Tripla alianța are interes ca pacea sa domneasca în Balcani lucru probat prin faptul ca focul în Balcani n'a fost vreodata ațâțat decât de Rusia.

Tripla alianța mai are interes ca țarile Balcanice sa fie avantgarda civilizațiunii din Europa centrala spre Bosfor şi Asia mica ca atare rolul Romaniei «de ordine» este bine definit de secole. Noi trebue sa fim o sentinela pentru menținerea ordinei în Balcani. Daca Europa voeşte ca noi sa menținem ordinea, trebue sa ne dea elementele necesare îndeplinirei acestui scop şi de acia România trebue sa posede quadrilaterul strategic *Silistra, Rusciuk, Şumla, Varna* şi sa steà în acest quadrilater ca o sentinela vigilenta atât în interesul Europei cât şi în interesul ei propriu. Este dar natural ca armata Româna din interiorul țarei sa fie la orice moment în legatura cu armata postata ca sentinela a menținerii pacii, este deci logic ca acest quadrilater sa fie unit prin podul dela Rusciuk Giurgiu şi prin podul dela Cernavoda cu grosul armatei din țară. Iata de ce pentru binele pacei Europene România trebue sa posede tot quadrilaterul. Silistra, Rusciuk, Şumla, Varna şi sa faca cu cheltuiala sa podul dela Giurgiu la Rusciuk. Podul va servì Bul-

gariei în timp de pace pentru a face din Bulgaria o ţara de transit al comerciului cu Bosforul şi Asia mică iar în timp de resbel va servì României ca sa îndeplinească rolul ei pacificator de sentinela între interesele Pangermanismului şi Panslavismului.

ANEXE

CÂT TIMP POATE DURA BLOCAREA BUCUREŞTIULUI ?

Singurile depozite de grâu în Bucureşti sunt magaziile şi silozurile celor 7 mori din raza forturilor. Morile au avut în lunile cele mai abundente (August, Septemvrie, Octomvrie) atâtea grâne în depozite cât ar fi necesitat alimentaţia Capitalei 28 30 zile. In adevar stocurile în lunile sus menţionate au variat între 900 şi 1000 vagoane grâu, ceeace reprezinta 28 30 de zile de subsistenţa civila şi militara socotindu-se, dupa constatarile anuale ca Bucureştii, consuma între 10.000 pâna la 12.000 vagoane de grâu pe an.

Stocurile de grâu se micşorează sub jumatate în epocile de iarna şi de primavara. In caz de blocare a comunicaţiilor cu Bucureştiul, în caz de oprire a circulaţiei trenurilor, în caz de zapezi, intemperii

cari ar desfunda drumurile, în caz de asediu al unor armate straine, noi nu putem rezistà mai mult ca o luna fară grâu.

Aceasta e purul adevar şi subsemnatul care are zilnic stocurile de grâu la morile din Capitala se simte dator a face atent guvernul ca Bucureştiul nu e destul de apărat în această privinţa şi ca nu e exclusa posibilitatea ca sa suferim de foame în caz de asediu şi sa asistăm la faptul, ca avem o cetate fortificata care nu are seaman în Europa şi la forturile careia s'au cheltuit sute de milioane, iar ca rasplata sa vedem că toate sunt în van, daca oraşul cu toate forţele ei armate invulnerabile, va trebuì sà se predeà prin foame. Faptul endemic al lipsei de grâu în capitala iarna este aşà de evident în cât se traduce prin o scumpire a grâului îndata ce drumurile devin inpracticabile.

Atunci costul grâului se suie peste paritatea costului la Braila, unde grânele fatal trebue sa fie mai scumpe caci sunt încărcate cu taxe de transport dela interiorul ţarii la porturile de export.

Fenomenul acesta se observă în toţi anii şi guvernul nu se gândeşte a creà silozuri sau intrepozite în centrul de consumaţie obor, unde se gasesc toate morile mari şi a organizà liberarea de varante pentru grânele depozitate, aşà că, în orice moment să se găsească un important stoc de grâne în Bucureşti,

unde garnizoana este cea mai mare din ţara. Şi, ceeace zic pentru Bucureşti, zic şi pentru alte oraşe exceptând Brăila, Galaţi, Constanţa, singurele favorizate în aceasta privinţă.

Abià anul viitor vor funcţionà în Bucureşti 2 antrepozite stabilite în Obor din iniţiativa particulara, care însa nu are tocmai grâul drept obiect, dar şi alte marfuri de consumaţie.

Tot ce s'a făcut pâna acum a fost opera morilor din Capitală, cari prin forţa lucrurilor au fost conduse a cladì silozuri şi magazii mai mari decât se vede la morile similare din strainatate.

Opera morilor este o opera laudabila pe care guvernul trebuie să o urmeze prin instalare de magazii şi prin încuragiarea de a se creà noi mori în interiorul razei forturilor, caci în caz de rasboiu, morile vor jucà un rol tot atât de important ca şi rolul armatelor în asediu.

Să nu se uite ca zilnic este necesar pentru subsistenţa Capitalei de circa 28—30 vagoane de grâu, în valoare de peste 17 milioane lei anual.

Morile din Bucureşti posedă silozuri şi magazii, având o capacitate de peste 3.600 vagoane de grâu, adică pentru a asigura subsistenţa Capitalei timp de 3 sau 4 luni, dar magaziile acestea ca sa fie pline, trebue un capital enorm de care morile nu pot dispune.

Care ar fi modul ca sa ne apropiem de desideratul

unor magazii pline de grâu? A face ca morile să fie în activitate, încurajând exportul făinei şi tarâţei aşà ca morile sa se gaseasca cu rezerve de grâu în tot momentul, prin faptul activitaţii lor. A atrage comerţul şi depozitele de grâu, nu numai la porturi dar şi în toate oraşele din interior, mai cu deosebire în acele oraşe unde sunt instalate mori. Numai bancilor le incumba aceasta opera, ele trebuind sa faca operaţiuni de împrumut pe depozite de grâne şi în alte oraşe afara de porturi unde se trag toate grânele ţarii dupa recoltă.

Ideea de silozuri pe la gari este o idee care a fost studiata de Direcţiunea C. F. R. şi astazi este abandonata. Ea merita toata atenţiunea ca fiind regulatorul preţului grâului, regulatorul transpoartelor pe C. F. R. şi fiind de mare folos în caz de rezbel.

Dupa cum Zeppelin stabileşte depozite de hidrogen în principalele puncte strategice ale Germaniei, tot aşa trebue favorizata stabilirea de depozite de grâne în interiorul ţarei, şi nu numai la porturi.

Ceeace ma îndreptaţeşte a zice ca guvernul trebue sa se gândeasca la o eventuala lipsa de grâu este şi faptul ca, cu toate afirmaţiunile contrarii, grâul s'a exportat în destul de mari cantitaţi anul acesta. Aşa în Septemvrie 1911 exportul de grâne a fost de 20.700 vagoane; în Septemvrie 1912 exportul de grâne a fost de 16.800 de vagoane.

Am zis că consumaţia medie da grâu a Capitalei este de 28—30 vagoane pe 24 ore. Forţa însă de producţiune a celor 7 mori perfecţionate este mult mai mare.

Ele pot macinà dublu (58 vagoane pe zi). Aceasta e explicaţiunea pentru ce mare parte a anului se macina · numai ziua, cu tot exportul de faina cel fac. In această calculaţie nu intra o moara acum în construcţie.

Bucureştiul cu cele 8 mori ale sale e cel mai mare centru de morărit din ţară. Nu mori şi magazii lipsesc Capitalei, dar grâul necesar pentru aprovizionarea oraşului timp de pace sau rezbel lipseşte; nefiind atras aci din lipsa organizărei de catre banci a creditului pe depozite de grâu, lucru care îndrumeaza depozitele de grâne spre porturi unde se îngramădesc valori de sute de milioane lasând ţara lipsita în tot interiorul ei. Aceasta se poate numì o deplorabila politică economica militara cu privire la pâinea noastra de toate zilele.

DREPTURILE ROMÂNIEI ÎN BALCANI SUNT INCONTESTABILE

Din ceeace spune d-l Iorga, o idee răsare dominantă: prăbuşirea împărăţiei turceşti este un eveniment care nu ne atinge de loc sau ne atinge atât de puţin în interesele noastre ca Stat şi ca rasă, în cât e absurd să riscăm, în numele acestor interese, bunele raporturi ce trebuie să existe între noi şi popoarele balcanice.

Dacă într'adevăr d. Iorga are această convingere, îndrăznesc să-i spun — se înşeală adânc.

Lichidarea Turciei europene nu se poate face subt ochii noştri dar fără de noi.

Nu ne-o îngăduie mai întâi ascendentul pe care, prin sforţări şi prin jertfe de tot felul, l-am dobândit în răsăritul Europei. Acest ascendent înţelegem să-l păstrăm.

Nu ne-o îngăduie, în al doilea rând, interesele conaţionalilor noştri, atât ale celor din Macedonia — în

cari nu putem vedeà un simplu element de compensaţiune — cât şi ale celor, foarte numeroşi, aşezaţi în centre compacte atât în Bulgaria cât şi în Serbia, pe linia Dunărei şi pe valea Timoşului.

Nu ne-o îngăduie, în sfârşit, dreptul pe care îl avem de a stăpânì Dobrogea în linişte şi în siguranţa. Şi în această ordine de idei nu este vorba de «pomana Silistrei», cum se exprimă tot d-l Iorga într'un articol din «Neamul Românesc» precum nu poate fi vorba de nici un fel de *pomană* din partea Bulgarilor.

Dobrogea nu este pentru noi o «compensaţiune teritorială» în schimbul Basarabiei. Schimb cu pământ locuit de Români n'am făcut şi nu vom face niciodată. Basarabia ni s'a răpit iar Dobrogea am *recucerit-o* prin sângele pe care ai noştri l-au vărsat în războiul independenţei. D-l Iorga ştie mai bine de cât mine că avem *drepturi istorice* asupra Dobrogei precum avem şi asupra Silistrei, — cetatea Dîrstorului de altă dată. Şi dacă din acest ţinut, congresul din Berlin, nu ne-a acordat decât o parte, aceasta nu înseamnează că dreptul nostru istoric asupra întregului, a putut să fie alterat

Numai împotrivirea dârje a contelui Şuvalof, unul din plenipotenţiarii Rusiei la congresul din Berlin, a făcut ca Silistra să nu fie a noastra. Atât Waddington, plenipotenţiarul Angliei, cât şi Andrassy, plenipotenţiarul Austro-Ungariei, şi Corti, plenipotenţiarul

Italiei, au sprijinit cu tărie, în acest congres dreptul României la Silistra atât din punct de vedere strategic cât şi din punct de vedere naţional. Insuşi Şuvalof recunoaşte că «dela Rasova la Silistra, este o făşie de pământ *unde populaţiunea română este îndestul de numeroasă*».

Şi dacă este aşa... atunci mai poate fi vorba de *pomana* Silistrei?

Dar oare d-l Iorga nu ştie, iarăşi mai bine decât mine, că Dobrogea nu ne poate fi pe deplin asigurată decât cu posesiunea Silistrei şi a poziţiunilor ei? Spusa împaratului Nicolae că **„Silistra este cheea Dobrogei"** să fie un adevăr pentru toată lumea, iar pentru noi, Românii, nu?

Este drept însă că d. Iorga încearcă să ne întoarca privirile de peste Dunăre spre a ni le îndreptà peste Carpaţi şi peste Prut. Acestei încercări îi voiu răspunde cu adevărul ştiut de toţi: *fiecare ceas cu datoria lui.* Nu poate fi vorba de părăsirea vreunuia din idialurile naţionale ci este vorba ca din situaţia care este *actuală* sa tagem tot folosul pe care-l putem trage. Pentru problemele cari se pot impune *mâine*, un popor conştient nu ignorează problemele ce i se impun *astăzi.* Dar tocmai pentru fericita rezolvire a acestor probleme ale viitorului, nu este oare înţelept să întărim şi să sporim ceeace formează

însăşi baza de rezistenţă a elemenultui românesc de pretutindeni: statul liber al României?

Aş mai adăoga că ar fi absurd ca, în momentul chiar când capitalul de simpatie pe care l-am agonisit prin prietenia noastră faţă de Austria şi lealitatea noastră faţă de Rusia, poate să fie, în sfârşit, întrebuinţat în folosul intereselor noastre ca Stat şi ca popor, noi să ne grăbim a-l asvârli pe fereastră spre a pune în locu-i--- punctele de întrebare ale viitorului.

C. BANU.

STĂPÂNIREA MĂREI-NEGRE

DE CE VREM TERITORIUL RUSCIUK-VARNA ?

Pentru mine, în actuala situaţie, extremă nu se poate spune că România vrea să cucerească teritorii — pentru a'şi satisface acea dorinţă animalică descrisă aşà de bine de d. N. Iorga, ci atitudinea ei e determinată de interese mult mai superiare.

Noi trebuie să ne gândim nu la interesele noastre actuale, cari poate ar fi setisfăcute de o rectificare de frontieră, ci trebuie să avem în vedere viitorul ţării noastre, care va deveni desigur, acela a neamului nostru întreg.

Viaţa economica a poporului român e de acum înainte dependenta de Marea Neagră. Deaceea trebue să ne îngrijim din vreme pentru a ne asigurà o situaţie puternică în această mare. Portul Constanţa nu ne poate mulţumi.

Noi avem absolută necesitate de Varna, care e, după Odesa, cel mai bun port din Marea Neagră.

Un fapt şi mai important ne justifică pretenţiunile noastre asupra liniei Rusciuk-Varna.

E destul ca să priveşti o hartă ca să observi că drumul cel mai drept spre Orient e Londra-Viena-Budapesta-Bucureşti-Varna, şi capătul acestei căi spre Mare, trebuie să ne aparţină noua, căci drumul prin Constanţa fiind mai lung îşi va pierde valoarea.

*

Dacă Bulgarii îşi întind ţara pânăla Marea Egee, ei vor trece peste populaţia grecească, care ocupa ţărmul, Prin acest fapt ei işi tăgăduesc justificarea acţiunii lor războinice, care era bazată pe principiul naţionalităţilor peutru *întregirea naţiunii*. Şi dacă ei fac aceasta, nu ne pot opune nouă acest principiu când, sprijinindu-ne pe aceleaşi mijloace ca şi ei, vom cere quadrilaterul Rusciuk-Varna.

Relativ la acest teritoriu ei nu pot afirmà că se rupe o parte din naţiunea bulgărească, deoarece, dupa cum toate hărţile etnografice ne arată, în aceste ţinuturi populaţia e mai mult mahometană şi numai în proporţii mici se găsesc şi bulgari. De altfel teritoriul Deliormanului a fost întotdeauna uu *teritoriu de colonizare* şi niciun popor nu are acolo drepturi de autochton. Prin urmare acţiunea României pentru ocnparea quadrilaterului Rusciuk-Şumla-Varna ar fi justiticat.

Şi după cum Bulgarii s'au războit pentru ca să ajungă la Marea Egee, după cum sârbii şi-au deschis drumul spre Adriatica, nu văd ce ne-ar împiedicà pe noi să cerem Varna, singurul port ce poate satisface traficul nostru spre Orient.

V. PÂRVAN.

TRANSILVANIA LA VARNA

Ne trebue Rusciuk, Şumla şi Varna, căci cu vecini hărţăgoşi singurul mijloc de a fi liniştit este de a te întărì. Dinapoia acestei linii de apărare Dobrogea va fi a noastră, şi astfel numai, vom scoate din capetele bulgăreşti gândul de a ne-o sfădì; astfel numai, liniştiţi la această graniţă, vom puteà să ne întoarcem privirile spre un alt hotar, unde de mult se îndreaptă inima şi pornirile fireşti ale neamului.

Pentrucă nu ne-am repezit astăzi la hotarul Dobrogei, pentrucă nu l'am mărit şi întărit astfel, încât să tăiem poftele lacome ale acelor vecini îndrăsneţi — de aceea nu vom puteà întrebuinţà anii cari vor urmà în răgaz, linişte şi pregătire, de aceea nu ne vom puteà repezì mâine la hotarele Transilvaniei şi mai departe.

La Varna erà să găsim Transilvania.

La Varna dorm visurile neamului nostru.

La Varna, poate mai e timpul să ne ducem să le trezim, în ciuda Contelui Berchtold.

MIHAIL R. STURDZA

SCRISOAREA D-LUI I. G. GRĂDIŞTEANU CU PRIVIRE LA COMPENSTAŢIUNI.

Domnul Ion Grădişteanu în impacienţa sa de a aflà ce se petrece în sânul consiliului de miniştri relativ la frontaria Dobrogei şi ne voind să mai aştepte să vie cu o interpelare la deschiderea camerilor face o scrisoare deschisă în Universul prin care întreabă — în termeni prea amicali şi puţin reverenţioşi — pe Dm. prim ministru Titu Maiorescu zicând: vin a te ruga să limiteşti opiniunea publica pentru a sci. *ceace e dreptul ei* modul guvernului de a concepe rezolvarea acestor două cestiuni.

1) O serioasă rectificare a frontierei Dobrogei «căcl «numai Silistra şi o făşie de teritoriu ar fi o adeva«rată *batjocoră* pentru România care ar cere cei «puţin să aibă Turtucaia Balcik Cavarna.

«2) A doua cerinţă priveşte soarta Macedono-Română etc...

«Aşteptând deci răspunsul pe care mi-l datoreşti
‹nu numai mie dar întregii opinii publice te rog să primeşti etc...

Scrisoarea D-lui Grădişteanu avea trei defecte erà scrisa prea amical şi fără deferinţă pentru persoana primului-ministru: 2) cerea lucruri imposibile şi anume ca ministru să divulge în public tratările ce se urmează cu Bulgaria, 3) cerea prea puţin ca compensaţiuni adică, cerea regiunea Stepelor care după expresiunea D-sale ar fi o adevărată batjocură. — Totuşi recunoştem că scrisoarea a făcut efect bun în multe cercuri de cetăţeni şi a fost un bun stimulent pentru causa compensaţiunilor pe cari D-nu Grădişteanu le cere cu energia unui bun patriot.

PĂREREA D-LUI ZAMFIR FILOTI DIN GALAŢI

Guvernul actual are nevoe de un succes, şi acesta nu l'ar putea obţine decât în politica exterioară.

De aceea noi am căutat să nu îngreuiem situaţia guvernului, în luptele electorale şi-i dorim acest succes, care să-l întărească, întru cât un atare succes este însăşI izbânda idealurilor urmărite de naţiune.

Insă trebue să recunoaştem că situaţia este foarte grea, tocmai din cauza greşelilor şi neprevederilor trecutului guvern.

Preocuparea de căpetenie a întregei suflări Româneşti, este menţinerea preponderenţei noastre în peninsula Balcanică.

— Această mănţinere nu se va putea susţine decât prin dobândirea rectificărei granitei despre Bulgaria. Teritoriul ce'l reclamă conştiinţa publică e populat în cea mai mare parte de Români. Oraşele Silistra şi Turtucaia, sunt în majoritate populate de conaţionali de ai noştri; tot litoralul Dunărei de aşişderea

e populat tot de Români iar în interior populaţia e Turcă, Pomaci; spre mare Armeni şi Greci — aşa că populaţia Bulgară formează o infimă minoritate.

N'ar fi deci nici un sacrificiu propriu zis şi nici un obstacol din acest punct de vedere, pentru Bulgaria care se va mări considerabil, când ne-ar cedà cuadrilaterul ori eventual o parte din el. Prin aceasta teritoriul nostru s'ar ridicà la 150.000 klm. p. iar populaţia la aproape 8 milioane, aşa că s'ar menţine preponderentă situaţiunii noastre.

ZAMFIR FILOTI.

IDEALUL NAŢIONAL

De 33 de ani, din ziua chiar a dezrobirei lor de sub jugul turcesc, Bulgarii au conceput un ideal naţional: *Marea Bulgarie*, mergând dela Dunăre până la Dardanele şi Marea Egee, — o Bulgarie care să se întindă pe 250.000 km. patraţi şi să înnumere 9—10 milioane de locuitori.

Iată Idealul uaţional al Bulgarilor.

Acestui ideal au subjugat ei toate interesele lor, au jertfit ei toate clipele vieţei lor, au subordonat toate speranţele şi aspiraţiunile streine de ei.

Pentru a-l atinge doui factori le erau indispensabili: şcoala şi armata, — ei i-au creat din primul moment.

Azi toţi Bnlgarii ştlu carte, şi toţi Bulgarii sunt ostaşi.

In mai puţin de o jumătate de veac, care se socoteşte abià o clipă în vieaţa seculară a popoarelor, — acest brav mic popor atinge azi acest Ideal.

Chemat la vieaţă de noi, poporul bulgar ne dă azi o lecţie de înalt patriotism, el ne arată calea pe unde noi ar fi trebuit de mult să mergem, spre a atinge şi noi Idealul nostru naţional.

Dar care este sau mei bine zis, care ar trebuì să fie acest Ideal, fiind dat, precum am dovedit-o, că n'avem azi nici unul.

Idealul nostru naţional ar fi trebuit să fie de sigur şi azi, — *şi de apururea* — întrunirea tuturor Românilor într'o **Mare Românie**, care să meargă dela Tisa şi dela Nistru *până la Balcani* şi până la Marea Neagră, căci toate aceste ţări sunt în majoritate locuite de Români.

Acest mare şi nobil Ideal a încălzit în toate veacurile scurse sufletul marilor noştri voevozi: Ştefan-cel-Mare, Mihai-Viteazul nu au realizat ei oare, fie chiar numai pentru o clipă, acest Mare Ideal?

Dar Mircea-cel-Bătrân nu a făcut el să fâlfâe pe creasta Balcanilor steagul naţional şi *nu a reîncorporat el României Dobrogea pânăla Varna şi Rusciuc, — ţară eminamente românească?*

Pentru ce dar nu am concepe *şi noi ca şi Bulgàrii,* un Mare Ideal naţional. **Idealul Marei Românii?**

Pentru ce nu i-am înălţa un altar în sufletul nostru şi în veci l'am cultiva, zi cu zi, minută cu minută, până ce clipa prielnică de ai înfăptuì s'ar prezenta?

Această misiune naţională revine întreagă învăţatorului şi şcoalei.

Dar în România, cu durere trebue să constat, o asemenea şcoală de civism, de patriotism, de naţionalism, nu există.

In şcoala românească — începând cu Universitatea, — Românul nu învaţă de cât arta de a ajunge, — *ştiinţa arrivismului*, — repede şi fără muncă, la onoruri şi demnitaţi, la averi, la toate satisfacţiunile ce o viaţă uşuratică îi oferă cu prisosinţă.

Şi ne mirăm că ţara merge rău, că România stă închegată într'o pasivitate desonorantă, că Bulgarii ne-o iau înainte.

Nu, — numai merge, nici cu aceste apucături sălbatice, nici cu acest cinism sfidător.

România se află azi la un moment hotărâtor al Istoriei ei. Destinele ei sunt în grea cumpănă.

Ea va fi o mare Românie, — ori va dispare.

Să scuturăm praful ce corupţiunea moravurilor a aşternut pe sufletul nostru, — să ne înălţăm la concepţia adevăratului nostru Ideal naţional — *Marea Românie*, — să urmărim cu hotărâre, cu înverşunare, realizarea lui prin toate mijloacele şi prin toate căile.

Iată Idealul nostru, iată datoria noastă.

Prof. N. BASILESCU.

TABLA DE MATERIE

DE ACELAŞ AUTOR

1. Iluminatul cu gaz şi electricitate a Capitalei Bucureşti.
2. Cestiunea iluminatului Capitalei.
3. Uzina de gaz şi oraşul Bucureşti.
4. Industriele stearinei, uleiurilor şi săpunurilor în România.
5. Industria morăriei în România.
6. Călătoria în regiunile polare nordice.
7. Du rôle de la Roumanie dans le mouvement commercial de l'Europe avec l'Asie, l'Afrique et l'Australie.
8. Călătoria împrejurul pământului în regiunile tropice, temperate şi glaciale.
9. C. F. R. Administraţie culpabilă.
10. Convention entre les Etats-Unis la Russie et la Roumanie pour le commerce des grains et du pétrole.
11. Războiul vamal cu Turcia.
12. O jumătate de secol dela introducerea maşinei cu aburi în România de către GEORGE ASSAN (1853—1903).

Preţul: Lei 0.75

16.991. — «MINERVA», Bucureşti.